

Raport asupra excursiei Asociației Silvicultorilor din Austria în Bucovina și a 42-a adunare generală, ținută la Cernăuți (13-21 iunie 1897)

Adolf cavaler de Guttenberg

Profesorul Adolf cavaler de Guttenberg (octombrie 1839-martie 1917) a condus timp de 35 de ani, începând din 1877, catedra de conducerea și organizarea silviculturii din cadrul Școlii Superioare pentru Cultura Solului de la Viena. În această postură, și-a pus amprenta asupra întregii activități a catedrei, imprimând o înaltă calitate a lucrărilor de cercetare, de învățământ și practică. Totodată, a fost rector al prestigioasei instituții în anii universitari 1883/84, 1891/92 și 1898/99. Cu deosebită strălucire, a predat: "Amenajamentul forestier", "Organizarea serviciului forestier" și "Economie forestieră"; începând din 1886, a mai predat și "Estimație forestieră" și "Dendrometrie". A fost numit doctor honoris causa al Școlii Superioare pentru Cultura Solului Viena și al Universității din Gissen (Germania). Sunt remarcabile lucrările sale "Manual de amenajarea pădurilor", ediția 1903 și 1911, precum și "Creșterea și producția molidului la altitudini superioare" (1905). În postură de conducător al Asociației Silvicultorilor din Austria, a coordonat, în perioada 13-21 iunie 1897, excursia de studii în Bucovina a acestei organizații.

Stenograma procesului verbal privind a 42-a adunare cu deplasare pe teren a silvicultorilor, ținută la Cernăuți în 20 iunie 1897.

La punctul I al ordinei de zi, "*Raport asupra constatărilor făcute în timpul excursiei*", dau cuvântul domnului consilier prof. Guttenberg, în calitate de referent.

Prof. Guttenberg: Este o faptă riscantă ca după o excursie de cinci zile, care s-a desfășurat zi de zi, de dimineața de la cântatul cocoșilor și până la apusul soarelui, în care timp și cunoscuta rezistență a silvicultorilor s-a evidențiat în agape colegiale, zic este riscant să vă raportez despre tot ce am văzut. De aceea, chiar de la început trebuie să solicit îngăduința dv. dacă se vor ivi unele lacune în cuvântarea mea și să vă rog ca domniile care vor lua cuvântul la punctul I al ordinii de zi să facă completările necesare.

Domnilor! Dacă un număr de confrăți din aproape toate părțile Austriei se adună pentru a întreprinde o călătorie în Răsăritul îndepărtat al Monarhiei, o călătorie care cu puține decenii în urmă ar fi fost considerată

o mare aventură, dar care astăzi, datorită mijloacelor noastre de comunicație nu poate fi privită ca o faptă extraordinară, totuși dacă colegii se adună pentru a vizita timp de o săptămână un mare complex forestier, atunci este clar că pînă nu poate fi decât de a cunoaște situații care în altă parte nu se întâlnesc, de a învăța din cele văzute pentru a rezolva propriile probleme gospodărești, de a ne reaminti de unele întâmplări petrecute în trecut și, în sfârșit, de a intra în contact cu colegii de breaslă din această provincie, de a avea convorbiri cu ei asupra condițiilor deosebite de vegetație din această regiune. Nu este însă sarcina acestei excursii și a adunării generale de a elogia și nici de a critica, ci sarcina noastră era, după cum am spus, de a observa și de a ne încânta la vederea minunatelor masive forestiere și de a trage foloase din convorbirile purtate cu colegii noștri care au avut amabilitatea de a ni se alătura. Acesta a fost în primul rînd scopul și felul călătoriei noastre.

Dar, la începutul vizitei în frumosul ocol silvic Revna, reprezentantul Ministerului de Agricultură - ca for tutelar al Administrației Fondului Bisericesc - ne-a rugat să ne exprimăm deschis și fără reticențe și să prezentăm opinia noastră în mod obiectiv și în toată libertatea. Vom urma acestei invitații care ne îndreptățește ca pe alocuri să referim în afara cadrului unei stricte dări de seamă. Sarcina mea este mult ușurată de unele împrejurări. Înainte de toate, îndatorirea mea de referent este ușurată de două elaborate care ne-au fost înmânate, din care unul ne dă o imagine foarte instructivă asupra administrației marelui complex forestier, elaborat avînd la bază situații reale și date statistice absolut certe.

Noi suntem extraordinar de mulțumiți că ne-a fost dată posibilitatea ca prin intermediul acestei lucrări să cunoaștem de la început întreaga situație a domeniului

forestier în ce privește administrația, foloșele, modalitățile de transport și în general toate amenajările existente. Dar am primit și o a doua lucrare pe care o salutăm cu aceeași simpatie și în care ni se descrie în stil poetic itinerarul acestei excursii, fiind atenționati asupra obiectivelor principale și a situațiilor demne de admirat, lucrare care a prevăzut cu multe amănunte momentele mai importante ale excursiei, inclusiv pronosticul vremii. Aceste lucrări vor constitui pentru noi o frumoasă amintire și subliniez că ne-a ușurat să fixăm mai bine în memorie cele văzute, căci numai cu propriile noastre puteri aceasta ar fi fost imposibil de realizat. Sarcina mea se simplifică și datorită punctelor ce urmează din ordinea de zi, care dezvoltă principalele probleme gospodărești legate de administrarea și punerea în valoare a acestui fond forestier. Ordinea de zi are drept scop de a canaliza discuțiile asupra diferitelor probleme principale și ca atare rog, pentru ca să putem răspunde la toate punctele înscrise, să nu se poarte discuții la punctul I decât asupra problemelor de specialitate. Ca urmare, îndatorirea mea este de a da o privire generală asupra impresiilor ce ne-au rămas în urma excursiei, cât și asupra modului în care s-a desfășurat aceasta. Este sigur și trebuie să admitem fără nici o reținere că rezultatul excursiei noastre de mai multe zile și cu diferite mijloace de transport în lungul marelui complex forestier al provinciei Bucovina reprezintă o frumoasă amintire asupra acestor minunate păduri inimaginabile și care nu se pot întâlni în altă parte. Impresia asupra fondului forestier din Bucovina este că avem în fața noastră o pădure bine întreținută și, după cât am avut ocazia să cunoaștem, aceeași situație este și în pădurile particulare și comunale, mai ales în comparație cu păduri similare din alte provincii ale Monarhiei. Putem afirma cu

toată certitudinea că păstrarea acestui minunat masiv păduros este pe deplin asigurată, că nu există nici un pericol în această privință prin modul cum se execută exploatarea și aceasta cu atât mai mult cu cât condițiile staționale sunt deosebit de favorabile pentru regenerarea pe cale naturală, cât și pentru producția de masă lemnoasă. Ne-am convins de asemenea că bogăția de material lemnos foarte valoros trebuie cât mai mult valorificată, căci lemnul se degradează, în comparație cu alte bogății naturale ca de exemplu mine, zăcăminte metalifere etc. care nu sunt afectate în ce privește volumul și valoarea lor prin amânarea dării lor în folosință. Deci, valorificarea rațională a pădurii virgine este o necesitate economică întrucât materialul lemnos este supus degradării. Chiar dacă se spune că "pădurea este veșnică, pădurea se menține veșnic tânără", aceasta se referă la imaginea pădurii în general, dar nu la fiecare individ în parte; arborele se distruge, el face loc altora și este de datoria noastră să folosim această bogăție naturală înainte ca pădurea să plătească tributul naturii iar pentru noi valoarea ei să devină nulă. Darea în producție a acestor bogății este de mare importanță, atât pentru proprietari, cât și pentru economie, în general, și constituie un mare câștig pentru această provincie. Cine călătorește numai cu calea ferată prin Bucovina, fără să aibă ocazia, ca și noi, să pătrundă în văile împădurite, rămâne cu următoarea impresie: "Baza întregii industrii din Bucovina și obiectul principal al transportului pe toate căile ferate este lemnul". Am observat cu toții marea importanță a industriei lemnului pentru această provincie, cât și pentru înflorirea ei; ați văzut în ce măsură s-a populat datorită acestei industrii. Fiecare fabrică de cherestea devine o colonie, o bază a progresului și a culturii pentru populația acestei țări. Fiecare fabrică, și mă refer

la fabrica Ortlieb din Moldovița sau cea din Putna sau din Falcău, fiecare în parte constituind un nucleu în jurul căruia se naște o civilizație. Fiecare fabrică înzestrea localitatea cu case de locuit, cu case muncitorești și cu clădiri pentru instituții. Chiar numai din acest punct de vedere este de mare importanță, în prezent și în viitor, folosirea avuției lemnoase prin industrializare. Al doilea mare avantaj îl constituie accesibilizarea provinciei prin drumuri, șosele și căi ferate construite pentru transportul lemnului. Acestei împrejurări se datorează că am parcurs, în puține zile, cu calea ferată și pe drumuri de toate categoriile această provincie, care în trecut a fost atât de neaccesibilă. Accesibilitatea provinciei este legată în cea mai mare măsură de dezvoltarea industriei lemnului, deci de gospodăria silvică și, ca atare, accesibilitatea prin mijloace de transport reprezintă un câștig real. Am văzut chiar din prima zi, în drumul spre Stulpicani, modul în care se finalizează o șosea forestieră, care desigur că va deservi atât pădurile cât și populația locală. Este evident că acolo unde urmează să se transporte lemnul din pădurea pe care noi de abia am putut-o cuprinde cu ochii din punctele de observație, se realizează accesibilitatea întregii zone. Este ușor de înțeles că începutul este greu și, de asemenea, că la darea în producție a lemnului nu trebuie să aplicăm aceleași măsuri cu care sunt obișnuite silvicultorii dintr-o gospodărie ordonată cu vechime seculară. Tot așa este evident că, în această situație, trebuie o gospodărire în mod extensiv, deci într-o formă care nu poate constitui un ideal pentru silvicultură. Sarcina importantă a forestierului de aici este de a continua gospodărirea începută într-un mod mai primitiv și să tindă spre stadiul pe care noi îl considerăm cel mai corespunzător. Se pune deci întrebarea, dacă această utilizare extensivă a

lemnului nu se face prea pripit. Ți această întrebare s-a pus de mai multe ori. Totdeauna există oameni mai prudenți, prieteni ai pădurii, cu dragoste exagerată de pădure, care nu înșeleg menirea pădurii Ți care cred că trebuie menșinută de dragul ei. Tocmai aici, în Bucovina, pădurea există pentru a aduce folos țării prin intermediul industriei lemnului Ți a căilor de comunicații. Am putea spune cu toată convingerea că valorificarea actuală a pădurii este mult întârziată față de posibilitățile existente. Eu nu a° avea în nici un caz reșinerea să-mi exprim îndoiala dacă a° fi convins că exploatarea acestei bogășii naturale este exagerată Ți că ar exista un pericol pentru menșinerea permanentei pădurii. Aceasta însă nu este cazul, dacă se procedează cu o oarecare prudență. Problema menșinerii pădurii nu este actuală Ți datorită condițiilor staționale foarte favorabile regenerării naturale, după cum am mai amintit, cât Ți grijii administrației observate în toate locurile pentru culegerea seminșelor, producerea puieșilor precum Ți pentru conducerea lucrărilor de cultură în general. Administrația a înșeles bine menirea silvicultorului care trebuie să lase moștenire arborete sănătoase Ți productive. Am văzut în masivul închis cum se luptă zadarnic tineretul să câștigate lumină Ți cum natura însă Ți crează premise favorabile pentru regenerare. Dar Ți administrația se îngrijește să ajute natura Ți este sarcina silvicultorului să acșioneze pe două căi: pe de o parte să folosească corespunzător pădurea actuală Ți pe de altă parte să creeze Ți să conducă astfel arboretele care să corespundă exigenșelor viitoare. Noi nu putem prevedea care va fi în viitor necesarul de lemn Ți care tipuri de pădure vor fi considerate de succesorii noștri ca cele mai potrivite, însă am fi expuși la reproșuri îndreptățite dacă nu ne-am strădui să lăsăm moștenire arborete care să nu poată fi

folosite integral. Sarcina administrației de aici este pe această linie să promoveze regenerarea cu molid, brad Ți stejar. Există preocuparea lăudabilă, după cum am văzut în pepiniera de la Pojorâta, că se cultivă zâmburul, specie foarte corespunzătoare staționarilor de mare altitudine.

Domnilor, am văzut progresul realizat în general în gospodărire, progres care se poate observa în general în toate ramurile de activitate. În primul rând, vreau să evidenșiez mijloacele de comunicație Ți transport executate. La construirea de căi ferate Ți drumuri s-a lucrat enorm în ultimul timp Ți pot afirma că reșeaua de drumuri din ocoalele silvice Revna Ți Codrul Cosminului, a°a cum au fost proiectate Ți cum se construiesc, este mai bună decât cea din Pădurea Vieneză, căci aici este posibil să se creeze de la început reșeaua cea mai modernă Ți mai corespunzătoare. Alt progres îl constituie micșorarea continuă a suprafeșii ocoalelor silvice, ceea ce îngăduie o gospodărire mai intensivă Ți trecerea la exploatarea în regie proprie, preconizată de administrație. Trecerea la exploatarea Ți livrarea lemnului în regie proprie, cum este de dorit, presupune să se procedeze Ți în continuare la micșorarea suprafeșii ocoalelor silvice.

Cu multă simpatie am luat cunoștinșă de grija pentru cazarea personalului silvic. Imediat ce am intrat în pădurea Fondului din ocolul silvic Revna, am văzut frumoasa casă silvică Sapihora Ți am constatat Ți în alte părți activitate similară pentru îmbunătășirea regimului de locuit necesar personalului silvic Ți a° sublinia grija deosebită pentru crearea de case demne de un silvicultor.

Foarte bine se caracterizează în lucrarea prezentată nouă cele trei categorii de păduri Ți anume: pădurile de la câmpie, accesibile, cu producție intensivă Ți cultură forestieră

înaintată, apoi arboretele de la coline și, în sfârșit, marile complexe păduroase, neaccesibile din zona montană. Din aceste categorii am văzut în principal prima și ultima. Prima categorie am văzut-o în ocoalele silvice Revna și Codrul Cosminului unde arboretele înzestrate cu mijloace moderne de transport se situează la nivelul pădurilor celor mai bine gospodărite. Se promovează, după cum am văzut, stejarul întrucât se consideră că fagul, care constituie majoritatea arboretelor, nu va atinge niciodată valoarea stejarului, această specie fiind pe cale de dispariție; succesorii noștri vor fi foarte mulțumiți dacă vor moșteni arborete sănătoase și frumoase de stejar. A doua categorie, a arboretelor de coline, am văzut-o în unele locuri ca în Vicovul de Sus, Crasna etc. Ne-am mirat mult cum de există în vâile accesibile încă păduri virgine. Era de presupus ca astfel de păduri să fie exploatate mai intensiv decât s-a întâmplat în realitate. Nu ne-ar fi surprins existența acestor păduri seculare la munte, în teren neaccesibil. Dar, nu ne-am așteptat să le vedem aici, în zona colinelor. Aceasta dovedește că nivelul pării este în curs de dezvoltare, că teritoriul a fost slab populat, căci altfel aceste păduri ar fi avut alt caracter. A produs mare uimire și excursioniștii au arătat un interes vădit la vederea marilor complexe de păduri seculare. În Stulpicani, Falcău, Putna, dar mai ales la parcurgerea călare a Văii Raoca am cunoscut caracterul acestor păduri virgine și ne-am delectat la vederea lor. Suntem încredințați că nicăieri privirea noastră nu ar fi putut cuprinde masive forestiere mai întinse, peste văi și munți, cum ni s-au prezentat de pe înălțimile de la Oglinda și Măgura Vacii. În măsură mai mică au apărut în această mare întindere de păduri ce aproape nu se putea cuprinde cu vederea, ici și acolo, parchete mai mari. Aceasta este aici ceva necesar și de la sine înțelese, căci în

Bucovina nu se poate concepe o gospodărire fără existența de parchete. Dacă un necunoscător ar trebui să aleagă între parchetele vechi, în care s-a extras numai cel mai bun material și care, privit din depărtare, apare aproape închis și un parchet din ultimii ani, care ne apare gol, de bună seamă că ar opta pentru parchetele vechi. Noi suntem de altă părere, căci numai în parchetele actuale se poate executa împădurirea, arborii preexistenți din parchetele vechi neavând valoare pentru regenerare, ba dimpotrivă, stingheresc dezvoltarea viitorului arboret și ar fi neoportun dacă ar rămâne și pe viitor în această situație. Acest fel de exploatare este aparent mai conservatoare, dar noi considerăm că, dimpotrivă, noile parchete sunt mai corespunzătoare din punct de vedere silvicultural. Să sperăm că și vechile parchete vor primi înfățișarea celor noi și că se va putea valorifica materialul rămas pe picior și astfel și aceste suprafețe să se împădurească și să devină arborete tinere și viguroase.

Domnilor! Obișnuim ca atunci când călătorim în țară străină să îndreptăm atenția nu numai spre pădure, ci și spre relațiile culturale. Mi s-a spus cu ocazia ultimei noastre excursii în Saraievo din partea reprezentantului administrației locale că silvicultorii sunt pionieri ai culturii și civilizației și dacă ne amintim de multiplele sarcini ce stau în fața forestierilor pe această linie, atât în cea mai tânără țară din cadrul Monarhiei, cât și aici în Bucovina, trebuie să admitem că afirmația conține mult adevăr. Permiteți-mi deci, domnilor, să arunc o privire succintă asupra altor probleme de ordin general ce există în această țară, în măsura în care am putut lua la cunoștință în cele câteva zile. Chiar în prima noastră zi de călătorie până la ocolul silvic Revna, am văzut modul cum este folosit pământul pentru cultura agricolă, cum sunt aezate și întreținute

gospodăriile, situate în general în grădini, între grupe de arbori bine îngrijiți, care dau un aspect plăcut peisajului. Aceleași aspecte le-am putut vedea și în călătoria pe calea ferată. Ne-am convins că situația economică este de pe acum satisfăcătoare și că se va dezvolta în viitor și putem afirma că Bucovina sub conducerea guvernului va progresa și mai mult. Aceasta datorită mai ales fertilității solului care favorizează cel mai mult această țară. Cea mai mare parte a Bucovinei se pretează pentru folosințe agricole și silvice intensive. Fiecare dintre noi a observat cât de luxuriant se dezvoltă vegetația chiar în zona de munte. Incontestabil, cultura pajiiștilor poate fi mult extinsă, căci solul corespunde și în acest scop. Dacă am afirmat că stăpînea este foarte fertilă, trebuie să admitem că și aici, ca și în altă parte mai există și inconveniente. În ce privește cultura forestieră în zona montană, și în special pășunatul, trebuie procedat cu multă prudență, căci solul, atât de favorabil vegetației, este predispus alunecărilor și eroziunilor. Am avut ocazia să vedem astfel de situații concrete în multe locuri. Amintesc numai eroziunile de pe versanții sudici ai Văii Câmpulung. Desigur că sunt și multe alte locuri în pădure favorabile agriculturii, însă la alegerea și folosirea lor trebuie procedat cu multă prudență. Există și multe locuri care ar fi fost mai bine să rămână împădurite. Mă gândesc la versanții goi și erodați de la Muncel, lângă Pojorâta, care ce-i drept oferă un peisaj romantic. Eroziunea care transformă solul fertil în pământ nefolositor se poate combate numai prin împădurirea grabnică și, în legătură cu aceasta, amintim că versanții de la Muncel fiind pe cale de a fi împăduși constituie un început promișător.

Multe mai sunt de executat în Bucovina în ce privește drumurile, mijloacele de comunicație și regularizarea râurilor. În

această privință există probleme grele în Bucovina. Și aici se poate constata că ceea ce este pe deoparte favorabil, pe de altă parte produce neajunsuri. Unde avem sol bun avem drumuri rele și viceversa. În primul rând, cade în sarcina conducerii acestei Provincii să procedeze la dezvoltarea rețelei de drumuri și la regularizarea râurilor; dar o parte din aceste sarcini cad în seama Fondului Bisericesc, mai ales că nu se poate aștepta ca populația lipsită de mijloace să contribuie în acest scop.

Cred că după ce acum doi ani am făcut o excursie similară în Bosnia și Herzegovina, la care au participat și mulți dintre cei prezenți, ar fi oportun să fac o comparație între cultura forestieră și modul de gospodărire în general în cele două țări. Mă voi referi numai la câteva aspecte pentru a nu lungi expunerea. În primul rând, trebuie să remarc că caracterul pădurii seculare din Bosnia este altul decât cel de aici. Aceasta se datorează structurii diferite, dar mai ales caracterului carstic al solului din Bosnia, fapt ce solicită atenție mărită la valorificarea pădurilor virgine. În Bucovina alta este situația din acest punct de vedere, dar mai ales există aici condiții excelente pentru regenerare. Călătorul care străbate Bosnia, întâlnește în primul rând pădure sub formă de tufărișuri, căci 50 % din suprafața împădurită reprezintă pășuni împădurite cu arborete din această categorie. În Bucovina lipsește acest tip de pădure. Numai în puține locuri am văzut aspecte oarecum similare, ca de exemplu în Valea Câmpulug, ținut cu vechi așezări omenești.

Și în pădurile particulare și comunale am văzut multe arborete cu aspect de codru regulat; chiar dacă nu este gospodărit în mod exemplar, se poate spune că mulțumitor. Comparația în această privință între aceste două țări desigur că nu este în defavoarea

Bucovinei. Se poate afirma însă că ambele Pări se trăduiesc să progreseze pe multiple planuri și în special în silvicultură.

Foarte îmbucurător este în Bucovina interesul pentru cultura forestieră, manifestat în special de primarii țărani ai comunelor, care pretutindeni ne-au primit cu multă amabilitate.

Dacă îmi este permis să caracterizez pe scurt excursia noastră, trebuie să remarc că am fost foarte avantajăți, nu numai prin sprinjinul concret din toate părțile, dar și de starea vremii care este foarte schimbătoare în luna iunie, aici în Bucovina. Am fost cruțați de Jupiter Pluvius, am avut parte de timpul cel mai frumos, ne-am bucurat de cele mai splendide dimineți, din care cauză am fost foarte receptivi la frumoasele peisagii oferite de câmpiile și pădurile bucovinene. Ca puncte deosebite, memorabile, ale excursiei noastre, amintesc călătoria de la Câmpulung la Valea Putnei, drumul călare pe Valea Raoca până la Oglinda și călătoriile vesele pe calea ferată forestieră, cu frumoase peisagii și impresii, care vor rămâne de neuitat pentru noi toți.

Primirea care ni s-a făcut de către reprezentantul Guvernului, de către cei ai Administrației Fondului Bisericesc, de către industriașii ale căror întreprinderi le-am vizitat, cât și de către colegii localnici, a fost cât se poate de cordială și prietenească. Consemnăm și participarea populației la excursia noastră. Simpli primari ca cei de la Stulpicani, Câmpulung și alpii, ne-au salutat călduros și au arătat un interes vădit pentru acțiunea noastră. Este desigur foarte îmbucurător că în această Țară, unde industria lemnului reprezintă o chestiune vitală, populația cea mai simplă să ne simpatizeze și să ne vină în întâmpinare cu multă înpelegere.

Ne despărțim cu convingerea că am văzut lucruri frumoase, îmbucurătoare, cu dorința ca această Țară - nu cea mai mică

perla între Țările Monarhiei noastre - să se dezvolte puternic, frumos și înfloritor.

Forestier superior W. H. Nitsche. Întrucât nimeni dintre participanți nu ia cuvântul, permiteți mie, un umil forestier, să-mi expun unele păreri izvorâte din practica mea de silvicultor (neexistând stenogramă se redă cuvântarea în rezumat - n. tr.).

Vorbitorul pornește de la faptul că Saxonia, care se poate considera leagănul silviculturii moderne, se situează și în prezent pe poziții înaintate în ce privește îngrijirea arboretelor și intensitatea silviculturii. Față de venitul net al pădurilor de stat saxone, care este de 26-30 florini/ha, cele mai multe gospodării silvice din Germania și din Austria nu realizează decât jumătate sau chiar mai puțin. Venitul net al pădurilor Fondului Bisericesc nu reprezintă decât 1/10 din cel indicat mai sus. Venitul net ridicat al pădurilor saxone se datorește în primul rând industriei forestiere foarte dezvoltate, a folosirii foarte intensive a produselor principale și secundare, producerii de sortimente superioare și utilizării forței hidraulice. În prezent, se folosește apa pentru transportul materialelor lemnoase, urmând ca treptat să se creeze o rețea de drumuri forestiere. Este surprinzător faptul că în Bucovina nu s-a folosit de la început transportul pe apă, un mijloc foarte ieftin, ci s-a început construirea drumurilor pe toate văile principale. În marile fabrici de cherestea, acționate de forța aburului, se folosește numai material prețios, pe când lemnul calitativ inferior rămâne în parchete. În Saxonia se folosesc absolut toate sortimentele, prelucrate în instalații acționate hidraulic. Din materialul inferior se produce lemn de celuloză, dogărie, lemn strunjit etc. Acest stadiu de dezvoltare se va dezvolta și în Bucovina mai târziu, dar poate că s-ar recomanda ca de pe acum să se folosească forța apei în loc de cea a aburului. În ce privește tratamentele

aplicate și modul de exploatare în pădurile Fondului, acesta este corespunzător, având în vedere suprafața mare de păduri bătrâne care trebuie exploatate. S-a făcut totul pentru valorificarea masivelor și, în special, se aduce toată admirabilă pentru activitatea depusă la construirea drumurilor forestiere. Este de părere că sarcina Administrației este să dezvolte rețeaua de drumuri și oșele forestiere și să preia în regie proprie exploatarea și valorificarea lemnului și, implicit, să dobândească în proprietate instalațiile industriale care astăzi sunt în mâna patronilor. În ce privește crearea de noi arborete, vorbitorul este un adept hotărât al pădurii pure de molid, specie care produce volumul cel mai mare de lemn și care, în viitor ca și în prezent, va fi cel mai căutat. În acest scop, ar fi necesar ca la aplicarea tratamentelor să se creeze linii somiere late de 9 m, ca acelea din Saxonia. Cu toate că în discuțiile de pe traseul excursiei unii au considerat ca o aberație, totuși asigură pe cei prezenți că succesul remarcabil al silvicultorilor saxoni se datorează și culturii molidului în succesiuni de tăieri independente, delimitate de astfel de linii somiere. Obieciunea că se pierde mult teren productiv, nu poate fi luată în considerare față de marile avantaje obținute. Vorbitorul prevede o dezvoltare frumoasă a pădurilor, mai ales că se conturează o majorare a prețurilor și, implicit, o creștere a venitului net și a concluzionat prin următoarele cuvinte, care au fost primite aprobativ: "Dacă Bucovina ar fi fost a noastră, nu am fi gospodărit altfel".

Director silvic H. Brettschneider. Antevorbitorul mi-a reproșat că aș fi considerat o aberație individualizarea succesiunilor de tăieri în pădurile bucovinene prin linii somiere late de 9 m, ca acelea care s-ar fi executat în Saxonia cu cele mai bune

rezultate. La aceasta trebuie să remarc că eu îmi mențin părerea, căci aceste păduri sunt situate mai mult la munte și după cum ați remarcat, nu există pericol de doborâturi de vânt și rupturi de zăpadă sau chiciură, nici pericolul unui atac de insecte sau incendii de pădure și, în această situație, amplasarea unor linii somiere de 9 m lățime nu are nici un temei practic și ar reprezenta o adevărată risipă a suprafeței de pădure. Astfel, văile și culmile constituie delimitări naturale a parcelarului și, totodată, a succesiunilor de tăiere care trebuie divizate numai pe versanții lungi, prin linii parcelare cu lățimea de 3-5 m. Fără să subestimăm necesitatea succesiunilor de tăieri într-o gospodărie mai intensivă, nu avem nevoie de liniile somiere late, căci înțiruirea corespunzătoare a tăierilor o realizăm cunoscând condițiile staționale, structura arboretelor și acțiunea negativă a factorilor climatici, în special a vântului. Alta e situația în pădurile situate la câmpie, unde liniile somiere sunt folosite și ca drumuri pentru transportul lemnului: acolo procedăm la individualizarea succesiunilor de tăieri. Mult lăudata gospodărie forestieră saxonă se explică prin industrializarea acelei țări și, implicit, prin existența unei bune piețe de desfacere a lemnului la prețuri ridicate, însă aceasta nu se potrivește cu situația prezentă a pădurilor din Bucovina. În afară de aceasta, majoritatea silvicultorilor austriaci nu sunt de acord cu rezultatele atât de lăudate ale tăierilor rase și cu arboretele pure de molid. Noi suntem adepții arboretelor amestecate și ne străduim să realizăm aceasta nu în mod ablon, prin tăieri rase cu regenerare artificială, ci prin aplicarea de tratamente adecvate, după cum ne indică stațiunea și structura arboretelor. Noi nu suntem adepții, ca și majoritatea silvicultorilor din Germania de Sud, ai gospodăriei ablon care se practică în Saxonia. Că onorabilii noștri vecini realizează

venituri mari, este mai puțin meritul lor și se explică prin prețurile mari existente și prin devaluatul favorabil produselor lemnoase. În regiunile industrializate ale Boemiei și Moraviei realizăm venituri apropiate fără să abandonăm idea creării de arborete de amestec pe grupe și buchete care, după părerea noastră, reprezintă tratamentul natural ideal.

Inspector silvic Reuss. Este oarecum simptomatic faptul că, la fel ca și antevorbitorul meu, nemijlocit mi-am ales pentru discuții aceleași două puncte din expunerea domnului forestier superior Nitsche. Cred că și în Austria există deplină claritate asupra liniilor somiere late; eu cunosc că în condiții grele se amplasează linii somiere late de 9 m și chiar mai mult, dar nu sunt convins că amplasarea lor cu această lățime este oportună și necesară în toate cazurile. Reproșul că se face risipă de suprafață se poate remedia prin plantări de specii rezistente la vânt, dar pentru majoritatea cazurilor și situațiilor sunt suficiente linii somiere mai înguste. Orografia locală determină lățimea și eu nu sunt de acord a se stabili anumite lățimi normate pentru liniile somiere. Colegul Nitsche a dat întâietate molidului în lucrările de împădurire; și în această privință nu sunt într-un tot de aceeași părere, căci practica din pădurile Austriei a arătat că de fapt molidul dă rezultate bune numai în amestec cu bradul. Din punct de vedere al rentabilității, molidul se situează pe locul întâi, dar bradul posedă o mai mare rezistență, are mai puțini dăunători, este expus la mai puține pericole, posedă o putere mai mare de regenerare, fiind mai longeviv, proprietăți pe care le-am cunoscut și prețuit acum doi ani în pădurile din Bosnia. Și aici, în pădurile seculare din Carpați, bradul se evidențiază printr-o proporție mai mare de lemn de lucru și o rezis-

tență sporită împotriva putregaiului roșu. Admit deci că, cel puțin pentru perioada de tranziție, trebuie acordat bradului, în lucrările de regenerare, o valoare egală cu cea a molidului.

Consilier Dimitz. Desigur că toți silvicultorii din Austria mulțumesc colegului lor din Saxonia pentru prezența sa la această adunare și pentru faptul că a aprofundat atât de mult problematica excursiei noastre. Trebuie să fim satisfăcuți că el, care provine dintr-o țară foarte civilizată, el însuși fiind silvicultor, ne-a spus: "Dacă noi am fi fost nevoiți să facem silvicultură în Bucovina în aceste condiții, atunci nu am fi putut face altfel decât așa făcut-o voi". Pentru aceasta trebuie să-i fim foarte mulțumitori. Aș dori să fac câteva observații chiar pentru domnul Nitsche; în legătură cu folosirea forței hidraulice la transportul lemnului prin plutire s-a dezvoltat mult și s-a fundamentat științific în ținutul Alpilor și, de asemenea, și plutăritul s-a organizat exemplar și este folosit în multe zone. În ultimul timp, s-a produs o cotitură în această privință și s-a abandonat folosirea apelor pentru transportul lemnului. S-a ajuns astfel la transportul lemnului pe uscat datorită unor considerente legate mai ales de protecția terenului. Plutitul are urmări care se manifestă nefavorabil asupra solului la o exploatare mai puțin atentă. Avem regiuni în Austria unde administrația de stat a oprit plutitul, fiindcă torențialitatea a luat proporții, fiind necesare măsuri de protecție. În Bucovina se folosește plutitul și plutăritul numai pe Valea Bistriței Aurii; acolo însă alta este situația decât în bazinul Sucevei și Moldovei. Este un adevărat noroc pentru acest ținut că nu s-a exagerat cu transportul lemnului pe apă și că s-a decis de la început să se transporte lemnul din pădure pe calea ferată și pe drumuri. Chiar domnul prof.

Guttenberg a arătat în expunerea sa că atât solul împădurit, cât și cel neîmpădurit este supus alunecării. Dacă aici, în locul căilor ferate pe care transportul se derulează în liniște și fără greutate, s-ar fi organizat plutăritul, am fi văzut în multe locuri alunecări, care desigur că nu ne-ar fi bucurat. Administrația Fondului a procedat judicios în acest caz, organizând de la început transportul lemnului pe drumuri și căi ferate.

Inginer constructor Sychrowski (Viena). Folosirea apei pentru transportul lemnului s-a discutat până acum în mod aprofundat. Ar fi trebuit să se execute în prealabil o regularizare a respectivelor cursuri de ape, ceea ce se va face în viitorul îndepărtat. De asemenea, nu se are în vedere forța hidraulică pentru acționarea instalațiilor industriale. Râurile Moldova și Suceava sunt foarte capricioase, întrucât ambele bazine au substrat aluvial, pe timp de secetă se poate trece cu piciorul prin aceste râuri. Din cauza acestui debit scăzut, în anumite perioade activitatea industrială ar trebui să se reducă la 1/10, ceea ce ar fi, pentru o fabrică mare de cherestea ca cea proiectată lângă Rădăuți, foarte nefavorabil. În viitor, se vor aduce îmbunătățiri și mării cu aburi, care va avea mereu întâietate. În pinetul Alpilor, forța hidraulică și-a găsit o folosire mai bună, și anume în scop electrotehnic. Acolo se transformă forța hidraulică în electricitate, în care scop s-au construit mari uzine de unde se transportă energia electrică și se distribuie la consumatori.

La punctul II al ordinei de zi: *“Amenajarea întinselor masive de păduri seculare cu precizarea că și în viitor se vor exploata arborete bătrâne”*, repartizate perioadelor următoare, se referă ing. inspec-

tor silvic A.Bohm.

Inspector silvic A. Bohm. Întrucât prin expunerile domnilor antevorbitori am intrat în tema a III-a din programul dezbaterilor pe ziua de astăzi, mi-aș permite înainte de a face legătura cu problemele analizate până în prezent, să tratez despre orânduirea în spațiu, organizarea succesiunilor de tăiere, volumul lucrărilor geodezice, calitatea lucrărilor taxatorice etc. și să elucidez unele chestiuni fundamentale și importante pentru lucrările de amenajare, anume *tratatamentul și ciclul de producție*. În legătură cu tratamentul, care trebuie să constituie felul final al străduințelor gospodărești în pădurile virgine aș dori să-mi exprim părerea subiectivă că în ce privește arboretele de brad în amestec, idealul gospodăresc este aici, fără discuție, *tratatamentul codrului grădinarit modificat într-o formă oarecare sau a codrului cu tăieri progresive*, care tratamente ne asigură în suficientă măsură regenerarea pe cale naturală. Aplicarea acestui tratament este legată de anumite condiții preliminare de ordin gospodăresc care trebuie realizate în prealabil. Dacă ne imaginăm arboretele montane, mai ales în regiunea bradului așa cum erau acum circa 20 de ani și chiar mai puțin, găsim nesfârșite păduri bătrâne constituind un singur complex de aceeași vârstă, întrepatruse ici-colo de goluri sau arborete mai tinere, create mai ales de factori de mediu nefavorabili. Arboretele care se prezintă ca păduri bătrâne conțin însă toate clasele de vârstă în diferite proporții, așa precum există în pădurea virgină, care nu este altceva decât un codru grădinarit. Ar fi deci cel mai indicat să urmăm acest exemplu dat de natură și să păstrăm pădurea veșnică. Alta e situația în arboretele pure de molid ce vegetează pe isturi cristaline, acolo nu se poate aplica tratamentul grădinarit. Prin-

tr-o exploatare grădinărită am produce degradarea totală a arboretelor de molid, deoarece această specie nu suportă prejudiciile de exploatare. Aici se vor aplica în viitor *benzi înguste în margine de masiv*, în locul parchetelor mari din prezent, cu regenerare naturală prin însămânșare în marginea masivului, completată pe cale artificială. Privind fugitiv o pădure virgină, vedem o suprafață compactă de arborete bătrâne. Exploatarea acestora în mod grădinărit, cum se practică de ciobani, de producătorii de potasă sau de către deținătorii de joagăre care folosesc numai lemnul cel mai bun și mai sănătos, nu aduce nici o modificare acestei păduri. Aceasta fiind neaccesibilă, orice gospodărire ordonată este imposibilă, din lipsă de căi de comunicație, ca atare pădurea este inabordabilă, ea este nevalorificabilă. Accesibilitatea este greu de realizat; din cauza cheltuielilor mari, nu se poate realiza în prezent o rețea de drumuri care să pătrundă în toate văile. Din acest motiv, trebuie valorificate arboretetele situate în apropierea fabricilor, și anume acelea care conțin cel mai mare volum pe suprafața cea mai mică. Tăierea rasă, în forma cea mai primitivă, devine regulă, de nevoie. Acesta este primul succes al gospodăririi și pădurea virgină și-a schimbat acum aspectul în parte; în ce privește vârsta, ea se prezintă ca pădure bătrână și cu arborete de 1-20 ani. Imposibilitatea exploatării lemnului celui mai bătrân, oriunde s-ar găsi, ne silește la tăieri anticipate, pentru a nu produce prejudicii prea mari, precum și pentru a rezerva arborete viabile pentru viitor. Aceste tăieri anticipate sunt limitate de necesitatea de a repartiza arborete exploatabile ultimelor perioade de amenajare. Din cauza tăierilor anticipate practicate, apare alterat ciclul de producție ideal adoptat și, totodată sensibil micșorat, astfel că, de exemplu la vârsta de tăiere

fixată la 120 ani, la finele primului ciclu de producție, se taie de fapt arborete cu vârsta de 100 ani și abia în al doilea ciclu se realizează vârsta fixată. *Dar cine ar avea intenția să discute în prezent situația ciclului de producție, când în fața noastră se află arborete multisekulare ?* În viitor nu se vor mai cultiva arborete de brad în amestec în care să se găsească exemplare de 500-600 de ani, așa că putem lăsa în toată liniștea urmașilor noștri rezolvarea problemei ciclului de producție. *De altfel, îmi apare ca oportun scăderea ciclului de producție din cauza fertilității extraordinare a stațiunii și la timpul său, când se vor aplica tăieri de îngrijire, desigur că se va revizui acest ciclu de producție stabilit în prezent în mod arbitrar.* Datoria noastră este ca să ne îngrijim ca și urmașii noștri să dispună de arborete bătrâne în suficientă măsură. În această privință nu trebuie să avem temeri cât timp ocrotim bradul, căci lui îi datorăm minunatele arborete pe substrat de gresie.

În ce privește progresul gospodăriei, acesta depinde de *realizarea accesibilității cu mijloace de transport* și este evident că această acțiune se poate desfășura numai în mod succesiv, dată fiind întinderea mare a suprafeței acoperite cu pădure. *Prima condiție pentru aplicarea unui codru grădinărit ideal este accesibilitatea integrală a pădurii.* Această accesibilitate lipsea și trebuia să realizăm rețeaua de transport fără grevarea rentei; contractele încheiate au cointerestat pe antreprenori, determinându-i să construiască mijloacele de transport pentru aprovizionarea cu materiale lemnoase a propriilor fabrici de cherestea. Perioada scurtă a contractelor, în cele mai multe cazuri 10 ani, nu a dat posibilitate proprietarilor de fabrici să construiască de la început instalații de transport stabile, însă țelul principal s-a realizat: majorarea apreciabilă a rentei. Perioada scurtă de investiție

a capitalului particular ne-a silit să repar-tizăm spre exploatare mari suprafețe cu pădure și să menținem tăierea rasă pentru a nu submina prosperitatea antreprenorilor și implicit de a nu cauza reducerea rentei forestiere. *Treptat, odată cu majorarea veniturilor realizate din produsele pădurii, s-a intensificat influența ocoalelor silvice asupra executării de către negustori a mijloacelor de comunicații și în ultimul timp, Administrația Fondului Bisericesc. A preluat în mod deliberat executarea căilor de transport în pădure și a celor care fac legătura cu pădurea, Această acțiune o considerăm bună căci Fondul se găsește în situația de a amortiza investițiile în 30-40 ani și în consecință poate realiza lucrări de calitate, ceea ce n-ar fi fost în stare antreprenorii din lipsă de capital și a perioadelor contractuale scurte. Prin deschiderea pădurii cu o rețea densă de drumuri, Fondul își asigură a rentă forestieră mai mare, poate să treacă la exploatarea în regie și la o gospodărire mai fină. Vom putea amplasa numeroase guri de exploatare, vom putea părăsi tăierile rase în arboretele de brad și vom trece la aplicarea unui tratament grădinarit modificat; prin aceasta vom face economii la lucrările de împădurire căci regenerarea pe cale naturală, pe lângă că este gratuită, dar garantează menținerea pădurii. La alegerea tratamentului grădinarit modificat nu vom fi confrunțați cu probleme noi, căci arboretele în care mai de mult s-au extras arborii până la dismetrul de 25-30 cm, nu sunt rare și se prezintă în prezent ca păduri bine închise.*

Tratamentele rudimentare aplicate până nu demult, influențează lucrările de amenajare care trebuie să țină seama de realitate pentru a se putea aplica. Despre amenajarea ocoalelor de țes cu tratamente fine și gospodărire superioară, nu ne ocupăm în acest referat. Trebuie să ne mulțumim cu ce

am realizat până în prezent.

Pentru ocoalele de munte a trebuit să dezvoltăm, în baza experienței acumulate, un procedeu de amenajare corespunzător situației locale. Începutul s-a făcut în anul 1876 în Ocolul silvic Straja, unde s-au amenajat circa 19000 ha în baza instrucțiunilor în vigoare pentru pădurile de stat. În anul următor s-a terminat lucrarea cu rezultate bune dar cheltuielile mari n-au stat în nici un raport cu veniturile ocolului. A reieșit necesitatea de-a simplifica lucrările de amenajare. Instrucțiunea carpatină care a urmat, a urmat în mare măsură lucrările prin faptul că a permis folosirea hărților de stat major 1/25000 pentru proiectarea parcelarului de gestiune și schișarea unor detalii și a impus măsurători geodezice numai la ridicări în plan a suprafețelor decenale. Experiența ne-a arătat că acest procedeu cuprindea anumite lacune din cauza impreciziei materialului cartografic cât și din schișarea cu prea mare larghețe a diferitelor particularități ale arboretelor; de asemenea lipsea legătura cu ridicarea în plan a Provinciei și nu erau excluse erorile de calcul la stabilirea suprafețelor. A trebuit să trecem la un procedeu mai intensiv și în baza unei triangulații anticipate, să stabilim limitele succesiunilor de tăieri pentru întreg ocolul silvic și de asemenea delimitarea arboretelor bătrâne. După necesități se fixează în continuare parcelarul de gestiune și parchetele pentru deceniul următor. Acest procedeu permite o cartare și măsurare exactă a suprafețelor, oferă o vedere de ansamblu asupra întinderii și localizării în spațiu a arboretelor bătrâne și pregătește amenajarea definitivă la momentul oportun.

Costul lucrărilor de amenajare pentru un complex forestier atât de întins are o pondere importantă și trebuie vegheat să nu se producă cheltuieli inutile. În prezent cheltuielile pe hectar pentru amenajarea potrivit

instrucțiunilor carpatine modificate se ridică la cca 70-90 cr., pe când amenajarea definitivă costă 1,5 fl., iar un amenajament provizoriu conform instrucțiunii carpatine costă 50 cr. *Pe măsură ce gospodărirea va deveni mai intensivă prin dotarea cu căi de transport și lucrările de amenajare vor deveni mai precise și mai pretențioase și se vor putea prescrie măsurile gospodărești pe care le considerăm ideale sau pe acelea care se vor defini ca atare în viitor.*

În țara în care s-a născut amenajamentul, în Germania, *există teama de lipsă de lemn* fapt care a determinat realizarea primului amenajament. Noi - și cred că v-ați convins - suntem departe de lipsa de lemn, *pe noi nu ne îndeamnă această teamă, noi suntem stimulați de năzuința cinstită de a crea ordine în gospodărire.*

Director silvic Brettschneider. Sunt într-o totul de acord cu afirmațiile antevorbitorului meu. Noi, silvicultorii, trebuie să tindem mai ales în cazul unui domeniu atât de întins ca cel al fondului bisericesc să se creeze printr-o rețea de drumuri bine gândită, condiții favorabile pentru a gospodări rațională, în care scop să se delimiteze parcelarul de gestiune și succesiunile de tăieri. Însă, pentru a nu se stânjeni desfășurarea gospodării și pentru a se realiza mijloacele financiare în vederea construirii instalațiilor de transport, și întrucât ridicarea în plan și descrierea parcelară vor necesita mulți ani, este indicat să se întocmească un plan de gospodărire provizoriu în baza proiectelor existente pentru livrarea lemnului. Acest plan este urgent necesar atât pentru lucrările silvice cât și pentru rațiuni financiare. În acest mod am procedat la amenajarea unor mari masive forestiere în Galiția, iar procedul s-a dovedit foarte bun. În ce privește problema executării rețelei de transport de către

Fondul Bisericesc ca proprietar sau de către cumpărătorii de lemne, consider din motive culturale și financiare, că este mai bine să se execute de către proprietarul de pădure după un plan și program unitar. Fondul Bisericesc dispune de importante rezerve de materii lemnoase, dacă acestea se vor gospodări rațional și implicit pe fonduri bănești, a căror plasament este cel mai rațional în aceste investiții. Executarea de către comercianții de lemne a unor astfel de instalații costisitoare, ar fi posibilă în următoarele condiții: 1) să se încheie contractul de livrarea lemnului pe cel puțin 20 ani; 2) să se execute rețeaua de drumuri după anumite normative; 3) după expirarea contractului cumpărătorul să fie despăgubit pentru instalațiile executate la un preț puțin. Nu pot fi de acord cu modul cum se procedează în Bucovina căci ceea ce câștigă statul prin neexecutarea instalațiilor, pierde desigur de două ori la prețul lemnului, căci un antreprenor nu poate lucra cu o dobândă mai mică de 10 % în cazul contractelor pe 10 ani. În ce privește gospodărirea în viitor a arboretelor din imediata apropiere a orașului Cernăuți, arborete care se compun în principal din fag, nu pot fi de acord căci nu se va realiza țelul gospodăresc prevăzut și anume: *"crearea arboretelor de amestec în majoritate cu rășinoase"*. În condiții asemănătoare, foarte favorabile pentru fag, lucrez de mai bine de 15 ani în pinutul carpatic din Moravia, în pădurile baronului Laudon. Cu toate că imediat după prima tăiere de însămânțare s-a introdus prin plantație și semănături molidul și bradul, puieții vegetând foarte bine în primii trei ani, după care au fost copleșiți de semințurile naturale de fag. Cu mare cheltuială au fost degajați puieții de rășinoase prin îndepărtarea fagului, care s-au refăcut abia după câțiva ani. Dar după alți doi ani au apărut lăstarii de fag fiind necesară o a doua degajare. Pentru

realizarea unor arborete de rășinoase în amestec în pădurile din Moravia, foarte asemănătoare cu cele din Bucovina, s-a dovedit corespunzător executarea de benzi tăiate ras pe o lățime de 25-30 m și regenerate artificial. Benzile se alătură tot la 4-5 ani. La introducerea bradului este necesar să i se dea un avans de cel puțin 6 ani prin însămânșarea sub masiv înainte de executarea primei tăieri în ochiuri. După tăierea definitivă bradul trebuie degajat și de asemenea trebuie înlăturat fagul și de introdus în locul lui specii de molid și de larice. Pâlcurile și grupele existente de fag trebuie menținute pentru a se crea pe această cale arborete de amestec în buchete. Bradul și molidul vegetează cu acest tratament în margine de masiv și sub adăpost lateral foarte bine și cred că acest mod de cultură ar fi potrivit și în Bucovina în vederea realizării arboretelor de amestec în majoritate cu rășinoase, căci condițiile sunt asemănătoare cu cele de la noi. În cazul acestui tratament este necesar să se dividă actualele succesiuni de tăieri care sunt foarte mari în înălțime mai mici, corespunzătoare noilor guri de exploatare. Aceasta este posibil întrucât reșeaua de drumuri este destul de densă și sigur că costul exploatării va fi mai mic comparativ cu tăierile de regenerare executate în prezent. Eu sunt un adept vechi și un apărător al codrului grădinărit, la care trebuie incluse și tratamentele de regenerare, și-l aplic în toate cazurile unde există condiții favorabile. Dar noi silvicultorii nu trebuie să-l aplicăm în mod obișnuit și să-l generalizăm forțat, așa cum, din păcate, s-a întâmplat cu tăierile rase. Noi trebuie să urmărim gospodărirea arboretelor și să aplicăm tratamentele cele mai adecvate, corespunzător stăpînirii și structurii pădurilor. *Numai astfel vom fi în măsură să creem arborete de amestec într-o grupare*

naturală.

Director forestier din centrală Hufnagel. Domnilor! Cu adevărată bucurie am ascultat cuvântarea domnului inspector silvic Böhm. După cele ce am văzut, aș fi crezut că și în viitor se intenționează să se aplice tăierile rase. Se pare că în prezent nu este posibil alt mod de gospodărire deoarece pădurea este neaccessibilă și producția este în mâna negustorilor. Acțiunea întreprinsă de dotare cu drumuri este o condiție de dezvoltare în viitor, pentru a da mână liberă amenajistului și silvicultorului. Acolo unde molidul formează arborete pure nu este posibil un grădinărit și trebuie aplicate tăieri rase. Astfel de arborete pure sunt însă rare, majoritatea arboretelor de molid sunt în amestec cu brad, la care grădinăritul se poate aplica fără dificultate. În această privință nu există obișnuit, însă unde natura ne îndrumă printr-un seminșor bogat de brad, trebuie să primim acest dar cu multă mulțumire. S-a spus de către domnul inspector Böhm că acest tratament este aplicabil. Din păcate n-am văzut astfel de arborete. Unde în trecut s-au făcut numai extrageri, avem în prezent arborete frumoase de rășinoase; unde însă s-a mers până la evacuare totală, prin tăieri rase urmate de regenerări artificiale, va trece mult timp până ce puieții plantați vor deveni exploatabili. Dacă însă la gospodărirea grădinărită negustorul este silit să preia arborii tineri pe care el de fapt îi refuză, atunci se comite o greșală căci se îndepărtează elementele tinere, viguroase și se înlocuiesc cu puieții care vor deveni exploatabili după un ciclu de producție. După ce mi s-a comunicat că actualul mod de gospodărire constituie un provizorat, mă simt satisfăcut și iau cu plăcere la cunoștință că aceste tăieri rase sunt copiii unei necesități. În ce privește vânzarea lemnului pe

suprafață, cred că este interesul silviculturului ca această formă să nu se aplice, deoarece ar constitui un regres.

Inspector general silvic Krutter. Să-mi fie permise unele observații lămuritoare. Procedul actual de gospodărire a acestor întinse masive forestiere constă în depistarea, prin intermediul lucrărilor de amenajare, a acelor arborete care, datorită poziției lor în spațiu, trebuie prevăzute la tăiere din rațiuni impuse de organizarea amenajistică viitoare: în zona acestor arborete se proiectează instalațiile de transport. În ceea ce privește amplasarea și executarea instalațiilor de transport, se pare că există o mică neînțelegere, căci această amplasare nu este pe deplin în mâna negustorilor. În Bucovina avem foarte mult de lucru în acest domeniu încât ocoalele silvice nu au putut face față singure în toate cazurile. Ar fi trebuit să sistăm tăierile dacă am fi refuzat colaborarea negustorilor, însă instalațiile principale le construiește Fondul în regie; eu mă refer la ceea ce am văzut în timpul excursiei. În prezent, Fondul cheltuiește pentru drumuri peste 100.000 de florini anual. Trebuie însă să recunosc că în prima perioadă a deschiderii masivelor virgine, aceste instalații nu s-au executat întotdeauna în mod ireproșabil; aceasta însă nu se va mai repeta. În ce privește vânzarea pe suprafață, dacă ar fi să se aplice, atunci numai în situațiile unde am fi copleșiți de preluarea materialelor exploatare, unde ar fi neapărat necesară evacuarea masei lemnoase din parchetele foarte mari și unde totodată ar fi necesară angajarea suplimentară a unui personal numeros care să înghită în același timp majoritatea veniturilor realizate. Cred că în această privință putem fi fără grijă, căci desigur nu se va merge prea departe.

Consilier prof. cav. de Guttenberg. Doresc să ridic o problemă ce prezintă interes pentru punerea în valoare a codrului secular. Este vorba de mărimea admisibilă a posibilității care va fi adoptată pentru perioadele următoare. S-ar putea crede că datorită nivelului actual al tăierilor s-ar întrezări un pericol pentru viitor. Din partea specialiștilor nu se va ridica o astfel de problemă și în această privință părerea mea este că această îngrijorare nu are nici un temei. Este fals dacă se afirmă că intervențiile mai puternice în arboretele bătrâne s-ar face în detrimentul viitorului. Nu domnilor, avem aici de a face cu excedente uriașe, cu rezerve de masă lemnoasă neutilizată și prezentul folosește în plus ceea ce trecutul n-a valorificat. Vă rog să luați în considerare că în locul fiecărui hectar de codru secular care se exploatează, ia naștere un hectar de pădure tânără, viguroasă, care realizează creșteri mari în comparație cu vegetația lipsită de creșteri din codrul secular; dar se realizează un câștig și în ce privește rezistența pădurii, căci nu este nici o îndoială că un arboret cu 50 % arbori putrezi nu este la fel de rezistent ca un arboret tânăr și viguros. Din acest punct de vedere trebuie aprobată valorificarea cât mai grabnică a arboretelor bătrâne. După datele ce ne stau la dispoziție, în pădurea seculară există, în medie pe hectar o masă lemnoasă folosibilă de 230 m³. Acest volum va fi depășit în viitor căci arboretele în vârstă de 60-80 ani vor conține o masă mai mare, astfel că producția nu va scădea în comparație cu cea actuală. Mai târziu vor dispărea și în Bucovina gaterile late pentru buștenii cu diametru mare, dar arborii groși nu conțin și materialul cel mai valoros. În ce privește ciclul de producție, recomand să se reducă la 100 ani, căci sunt convins că în admirabilele condiții de vegetație de aici, o perioadă de 100 ani este satisfăcătoare a se

crea și a se lăsa moștenire arborete cu masă de calitate. O valorificare mai rapidă este justificată și din acest punct de vedere. Nefondată este și temerea că materialul nu se va putea vinde. Negustorii sunt amatori întotdeauna de mai mult material decât de mai puțin căci întreprinderile de aici sunt rentabile numai dacă lucrează în stil mare. Trebuie să recunoaștem, că acei industriași care au îndrăznit de la început să investească capital, au dovedit oarecare curaj. Aici, unde înainte nu exista nici un fel de industrie a lemnului, crearea unor investiții în stil mare, reprezintă meritul acestor industriași. Împotriva valorificării prea rapide a masei lemnoase pledează suprafața prea mare a parchetelor de regenerat și crearea pentru viitor a unui raport echilibrat al claselor de vârstă, deasemeni și considerentul că prețul scăzut al lemnului pe picior se va majora sensibil în viitor. După părerea mea, majoritatea arboretelor bătrâne ar trebui valorificate în circa 2 perioade, respectiv în 40 ani. În acest mod n-ar fi exclus ca suprafața acestor arborete să se regenereze în mod corespunzător, rămânând pentru exploatare în perioadele viitoare pe lângă resturile de arborete bătrâne și actualele arborete de vârstă mijlocie și tânără care există în proporție de 30% din suprafața totală, după cum ne arată raportul claselor de vârstă comunicat nouă în broșura "Administrația și Gospodărirea pădurilor Fondului bisericesc". La sfârșitul primului ciclu de producție vor veni în rând de exploatare parte din arboretele nou create. Pentru întocmirea planurilor de producție, consider îndreptățit și justificat de situația de aici, de-a se folosi numai suprafața, cum de fapt se procedează în prezent. Este evident aici nu se poate întocmi amenajamentul cu toată finețea după cum este indicat pentru pădurile de stat. În special aș răspunde la întrebarea

dacă proiectatele succesiuni de tăieri trebuie delimitate de pe acum cu linii somiere late și anume că nu consider absolut necesar și că ar fi indicat ca parcelarul de gestiune să se sprijine pe cât posibil pe orografie: văi, înălțimi, vârfuri, culmi etc. Deschiderea în continuare a parcelarului poate fi lăsat pe viitor. În această privință nu este oportun să anticipăm. Cu această ocazie aș recomanda în mod insistent să se părăsească parchetele cu suprafață mare care s-au amplasat în mod fortuit pentru a se veni în întâmpinarea antreprenorilor și să se prevadă pentru fiecare instalație mai multe locuri de exploatare, divizate în parchete mai mici. Aceasta presupune ca pădurea să devie accesibilă până în fiecare vale chiar cu drumuri mai puțin pretențioase decât cele construite pe văile principale și în această privință sunt întru totul de acord cu ceea ce s-a spus înainte. De altfel există intenția de a se construi drumuri secundare mai rudimentare, bifurcații de la șoselele forestiere de pe văile principale care să permită o dispersare mai mare a tăierilor și eventual să se execute tăieri anticipate în acele parcele care până în prezent nu au venit în rând de tăiere. Cu aceasta ajung la problema nediscuțată până în prezent care se referă la punerea în valoare a arboretelor repartizate perioadelor următoare. Consider că pe lângă exploatarea suprafețelor decenale este bine să se execute și tăieri anticipate în arboretele destinate deceniilor următoare. La aceste tăieri nu trebuie extras cel mai bun material, ci dimpotrivă cel mai rău, arborii declasați, iar materialul cel mai bun să fie rezervat pentru viitor. Această propunere se referă atât la valorificarea în mai mare măsură a masei lemnoase valoroase care n-ar rezista încă mult timp cât și la pregătirea regenerării pe cale naturală a acestor arborete. În acest fel regenerarea naturală se poate dezvolta încât la data exploatării se vor găsi în parchete

numeroși puieți preexistenți viabili. Acest procedeu implică un amestec în organizarea de viitor a suprafețelor decenale, dar consider aceste tăieri anticipate cu atât mai justificate cu cât prin această valorificare se realizează venituri suplimentare necesare investițiilor ce se fac în prezent și care vor deservi perioadele următoare, deci reprezintă un plasament avantajos pentru capitalul bănesc. În sfârșit, vreau să revin la obiecțiunea îndreptățită că n-ar fi indicat de a se trece brusc de la structura actuală a codrului secular la tăierile rase. Domnilor! Exploatarea acestor păduri seculare nu se poate în nici un fel compara cu tăierea arboretelor bătrâne de la noi, după a căror tăiere rămâne o suprafață absolut ghoală. Aici am găsit pretutindeni regenerări și buchete de arbori sub etajul arboretelor bătrâne; acestea constituie nuclee ale viitorului arboret și astfel putem spune: tratamentul actual al acestor arborete nu este o tăiere rasă!

Inspector silvic Heidler. După explicațiile date cu care sunt pe deplin de acord, nu am multe de adăugat. Cu ocazia excursiei am observat că în arborete există numeroase doborâturi de vânt care nu se pot valorifica. Avia după construirea instalațiilor de transport ar veni în vedere exploatarea acestui material. La noi în Vest s-a putut valorifica materialul din rărituri abia după înființarea unei puternice industrii de celuloză, ceea ce a ridicat considerabil venitul pădurii. Prin instalații industriale similare s-ar putea valorifica și aici acest material care zace în pădure.

Consilier Dimitz. S-au făcut aici numeroase și valoroase propuneri, dar din cauza timpului înaintat nu se pot analiza în amănunt cum ar fi de dorit. Din păcate nu suntem în măsură să prelungim dezbaterile

noastre. Îmi permit totuși să abordez pe scurt două puncte și anume să mă refer la spusele onorabilului coleg director Aufnagel care s-a opus cu hotărâre tăierilor rase și a militat cu termitate pentru tratamentele cu regenerare naturală, încât fiecare silvicultor și iubitor al pădurii s-a simțit încântat și satisfăcut la auzirea acestor cuvinte. Căci ar trebui să nu fi silvicultor dacă nu te simți atras către acel tratament ideal pe care noi îl prețuim. Dar față de condițiile existente aici, nu pot accepta întru totul punctul său de vedere. El s-a referit la condițiile care există în ținutul meu natal, în Krain, la situația arboretelor din domeniul principelui Auersperg. Acolo există numai arborete de brad și fag și este de înțeles că domnul Hufnagel la poziție hotărâtă împotriva a tot ce se numește tăiere rasă. Acolo, formațiunea carstică este predominantă. Nici nu există altă posibilitate decât de a se decide pentru tratamentele preconizate de domnul director Hufnagel. Aici în Bucovina avem de a face și cu arborete pure de molid. Din păcate n-am avut ocazia să vizităm în timpul excursiei noastre aceste formațiuni de pădure seculară. Dacă domnul Hufnagel ar fi văzut arboretele pure de molid atunci de bună seamă că nu ar fi avut același punct de vedere. Convingerea mea este că molidul nu se poate gospodări în alt fel și se procedează cel mai corect dacă se țin parchetele cât mai curate. Aș dori să adaug câteva cuvinte în legătură cu vânzarea pe suprafață. Și în această privință domnul Hufnagel s-a declarat adversar convins al vânzării pe suprafață fiindcă stă pe poziția că nu se poate tăia ras. În această privință doresc să amintesc că și la vânzarea pe suprafață se pun anumite condiții, adică ce anume nu trebuie tăiat, și este sarcina unui control riguros a exploatarei: de-a vechea ca ceea ce nu trebuie tăiat să rămână de fapt în parchet. Aș vrea să amintesc de

asemenea domnului Hufnagel, cât de enormă și abrutizantă este munca de inventariere a materialelor lemnoase în parchetele din Bucovina. Există ocoale silvice în care la 80.000 exemplare se stabilesc dimensiunile și clasa de calitate. Nu există nici un dubiu că această muncă are o influență nefastă asupra personalului silvic. Pe de altă parte trebuie să ne trăduim, în prezent, să atragem personalul silvic și să-l îndrumăm spre problemele de natură silvică, să se preocupe cât mai mult de cultura pădurii. Dacă s-ar aplica vânzarea pe suprafață s-ar câștiga pentru cultura forestieră o mare parte din personal, adică cam jumătate din personalul de pază. Vreau să afirm încă odată că vânzarea pe suprafață nu este un lucru hotărât, ci s-a pus numai în discuție.

Urmează punctul III al ordinii de zi: *“Transporturile forestiere în Bucovina”*, referent ing. Opletal.

Punctul IV al ordinii de zi: *“Regenerarea respectiv împădurirea parchetelor din pădurea seculară cu luarea în considerare a condițiilor staționale în Bucovina”*, referent insp. silvic Sperlbauer.

Inspector silvic Sperlbauer. Acțiunea de împădurire se desfășoară în pădurile Fondului după cum este relieful: la câmpie, deal și munte. La munte se practică tăieri rase, iar în celelalte zone se aplică tratamentul codrului cu tăieri progresive cu regenerare pe cale naturală cu completări unde este cazul. În regiunea de șes și la deal, vegetează specii foarte valoroase din care pe primul loc se situează stejarul. La munte, regenerarea se referă în special la rășinoase. Referatul nostru se va ocupa în principal cu pădurile situate la munte, care din totalul de 230.592 ha, ocupă o suprafață de 184.767 ha, respectiv 80 %. Suprafața parchetelor anuale, repartizată pe văi, este următoarea:

pe Valea Bistriței Aurii 265 ha, pe Valea Moldovei 1380 ha, pe Valea Sucevei 952 ha, în total 2597 ha, suprafață care constituie un vast câmp de activitate forestieră. Aceasta însă nu este totul. După cum probabil că s-a observat în timpul excursiei, pădurea Fondului este întrepătrunsă de întinse suprafețe de pășuni, pe culmi sau pe platouri, care totalizează 16.108 ha. Parte din această suprafață fiind degradată prin pășunat, urmează să fie împădurită de organele Fondului pentru a fi salvată de la totala degradare și pentru a fi înglobată la pădure. Administrația Fondului are sarcina de a depista pășunile degradate și de a le împăduri. Aproape fiecare șef de ocol are în raza sa de activitate astfel de cazuri și se preocupă de aceste probleme dificile. După această scurtă digresiune, mă întorc la tema noastră și arăt că suprafața decenală de 2597 ha prezintă deosebiri după intensitatea exploatarei. Acolo unde pe lângă lemnul moale de lucru se valorifică și lemnul de foc, avem de a face cu tăieri rase propriuzise, dar în majoritatea cazurilor nu se folosește lemnul de foc și după extragerea lemnului de lucru, rămân în parchete arbori diseminați sau grupați, răspândiți mai mult sau mai puțin uniform până la consistența 0,3, pe lângă multe alte resturi de exploatare. Faptul că în această pădure seculară cu un volum brut de 500-700 m³/ha se valorifică numai 180-250 m³/ha ca lemn de lucru, rămânând în parchet resturi de arboret și alte materiale în volum de circa 400 m³/ha, ilustrează influența acestor rămășițe asupra regenerării respectiv asupra reîmpăduririi, influență care este atât favorabilă cât și dăunătoare. Aspectul pădurii seculare este foarte diferit și la fel sunt și condițiile pentru regenerarea naturală. După exploatarea unui arboret echien cu consistență plină, rămâne un parchet curat fără regenerare, pe când într-un arboret cu consistența 0,6, fie

că este consecința unor repetate doborâturi de vânt sau a unor extrageri anticipate, se va găsi după exploatare un bogat semințiu natural care se poate considera o împădurire gratuită. Indiferent dacă este aplicabilă tăierea grădinărită sau dacă după exploatare mai rămân arbori care produc o regenerare naturală, situația este favorabilă chiar pentru molid. În trecut când nu exista în Bucovina un comerț dezvoltat și câteva joagăre satisfăceau necesarul de cherestea a populației locale, negustorii erau foarte pretențioși la preluarea lemnului de lucru; se cumpărau atunci numai arborii cei mai buni cu diametrul de bază până la 40 cm, mai târziu până la 35 cm și la începutul anului 1880 până la 30 cm, după care s-a coborât la 25 cm. Exploatându-se în această condiție, au rămas totuși în parchet multe doborâturi, rupturi și arbori deteriorați, astfel că la începutul anului 1881 administrația Fondului a impus la contractarea vânzărilor, dimensiunea de 18 cm. Exploatarea prin extracție practică în anii anteriori a promovat regenerarea naturală dar a avut dezavantajul că pădurea nu și-a găsit liniște, s-a îngreunat evidența tăierilor dar mai ales n-a lăsat moștenire întinse suprafețe de acest fel cu mult material de evacuat, care este greu vandabil datorită costurilor ridicate de manipulare și a calității inferioare a lemnului. Trebuie să mai adaug că arborii rămași în parchet n-au rezistat insolajiei și vântului și s-au prăbușit, necontribuind la regenerarea naturală ba din contra, au îngreunat accesul în parchet și lucrările de împădurire. La contractările mai mari, cumpărătorul era interesat să folosească cât mai mult instalațiile de transport construite de el și să extragă din parchete în timp scurt întreg materialul valorificabil. Dacă s-ar impune cumpărătorului să execute extrageri grădinărite și abia după 8 ani să facă tăierea definitivă pentru a asigura regenerarea natu-

rală, faptul ar avea drept consecință o reducere a prețului de vânzare din cauza duratei mai mari de amortizare a instalațiilor construite și de asemenea a prețului mai mare de manipulare, fără să se asigure pe deplin regenerarea naturală; la aceasta contribuie și interesele divergente manifestate de cumpărător cât și de proprietar. Astfel s-ar pune problema dacă lemnul de lucru și de foc s-ar face în regie și s-ar preda cumpărătorului loco drum, cff sau fabrică. În acest caz ar fi posibil să se aplice în mai mare măsură tratamentul grădinărit și să se folosească anii de sămânță care aici se repetă tot la 4 ani. Cât timp administrația Fondului nu poate introduce exploatarea în regie, rămâne ca valorificarea parchetelor decenale să se facă, ca până acum de către cumpărător și în continuare să urmeze împădurirea suprafețelor exploatate. Pentru împădurirea suprafețelor exploatate și costul acestor lucrări, are importanță modul cum s-a făcut curățirea parchetelor. De remarcat că lucrătorii localnici nu pot deprinde așezarea crăcilor și vârfurilor în iruri pe panta cea mai mare, cum se obișnuiește în provinciile apusene și deci trebuie să ne obișnuim, în pădurile de munte, cu așezarea în grămezi. De câțiva ani s-a abandonat arderea resturilor de exploatare din cauza pericolului de incendiu și al degradării litierii. Din suprafața amintită de 2597 ha, circa 30 % s-a regenerat pe cale naturală astfel că rămâne de împădurit anual pe cale artificială circa 1700 ha de către 14 ocoale silvice, revenind circa 120 ha suprafață redusă de fiecare ocol. Împădurirea suprafețelor s-a făcut prin însămânțări și plantațiuni și se prezintă mulțumitor după constatările făcute în ultimii ani. În majoritate s-au executat însămânțări și anume în Valea Bistriței și Moldovei până la 80 % din suprafață, în Valea Sucevei până la 60 %, pe când plan-

tașuni numai 20, respectiv 40 %. Ca metodă s-a folosit în ultimii ani pe scară mare, însămânșarea cu molid pe zăpadă și pe întreaga suprafață. Această metodă s-a abandonat din cauza unor defecțiuni și se practică numai în mică măsură, dar trebuie să remarc că există câteva arborete foarte reușite rezultate prin aplicarea acestei metode. Mult mai răspândită este însămânșarea în ochiuri și la cioată cu distanța între cuiburi de 1,5-2,0 m. Rezultatele au fost bune dacă s-a semănat în teren pregătit și s-au plivit și secerat la timp buruienile și ierburile copleșitoare. Împădurirea se execută aproape exclusiv în gropi și anume în parchetele neîmburuienite cu puiești de 2-3 ani cultivați în pepiniere iar în parchete îmburuienite cu puiești bine dezvoltati, repicați de 3 și 4 ani. Laricele se plantează ca puiești de doi ani necepicat pentru completări în arborete tinere, iar pinul în mod excepțional, pe stațiunile proprii acestei specii. De mai mult timp se acordă atenție și se cultivă zâmbrul care găsește stațiuni prielnice în ocoalele silvice Vatra Dornei, Iacobeni, Pojorâta, Vatra Moldoviței, Straja, Seletin, unde vegetează bine în anumite zone cu altitudinea de la 1000-1600 m. Producerea puieștilor de zâmbru se face în culturi libere, cu rezultate mai slabe, sau în lăzi de cultură, ca la ocolul pojorâta, cu reușită mai bună. Puieștii se repică la 2 ani și se plantează la 4-5 ani. Pentru împădurirea parchetelor situate la altitudini mai mari și a pășunilor degradate care urmează a fi înglobate la pădure, se aplică cercetările făcute de profesori Wiesner și dr. Cieslar privind influența altitudinii asupra necesarului de lumină și a eredității, în care sens am cules semințe de la arbori situați la mare altitudine și am înfiinșat pepiniere volante în zona respectivă. În felul acesta am aplicat rezultatele cercetărilor în producție. Acestea fiind zise, îmi mai rămâne să-mi exprim

păreră că reîmpădurirea parchetelor în suprafață de 2600 ha anual în pădurile Fondului este pe deplin asigurată, datorită condițiilor staționale nedegradate din pădurea carpatină, a anilor bogăți în semințe, a regenerării naturale și a măsurilor luate pentru împădurirea artificială.

Director silvic Brettschneder declară că datorită timpului înaintat renunșă la prezentarea referatului pe această temă, pe care îl va pune la dispoziția redacției.

Inspector silvic Reuss. Binecuvântatul codru secular al Bucovinei poate fi valorificat nuami printr-o exploatare ordonată. Pentru lumea silvică, această noțiune are iz amar, însă aici nu este cazul căci reîmpădurirea se execută conștient și bine pasul cu suprafețele exploatate. Având în vedere condițiile staționale favorabile, va trebui să se dea întâietate și în viitor tratamentelor cu regenerare naturală, iar cea artificială prin semănături și plantații va trebui să se aplice numai la completări, la crearea arboretelor amestecate și la împădurirea pășunilor. În ce privește alegerea speciilor, se recomandă ca specii de bază bradul, molidul, fagul și stejarul, care să constituie arborete în amestec și pe stațiuni corespunzătoare. Nu pot înșelege lipsa laricelui între speciile componente unui arboret. L-am întâlnit de două ori, o dată lângă Câmpulung și a doua oară la Codrul Cosminului și n-am constatat că nu ar exista condiții de dezvoltare favorabile în pădurile din Bucovina, fiind de dorit ca laricele să fie introdus pe scară mai largă. În calitate de adept și militant pentru selecții în silvicultură, îmi permit să atrag atenția că lăsarea în parchete a arborilor bătrâni, fără valoare, cu vârful uscat și cu putregai roșu, constituie o piedică pentru regenerare căci acești arbori trebuie eliminați pentru a fi împiedicați să se reproducă. Consider indi-

cat din punct de vedere cultural, îndeplătirea resturilor de exploatare pentru a se asigura crearea de arborete productive.

Consilier prof. Guttenberg. Am observat o fisură în referatul meu datorită lucrării întocmite de dl. Krutter, care mi-a căzut întâmplător în mână. Este evident, că eu în calitate de cadru didactic universitar trebuie să dau atenție învățământului și lipsa mea constă în faptul că n-am evidențiat prima și singura școală silvică care funcționează la ocolul Codrul Cosminului, vizitat ieri. Această școală, reprezintă ce-i drept, un început modest dar promișător pentru dezvoltarea învățământului silvic în această provincie. Mi s-a relatat că până în ultimul timp, majoritatea pădurarilor erau analfabeți. Acest fapt s-a ameliorat, întrucât personalul mai vârstnic a fost înlocuit aproape în totalitate cu elemente mai tinere școlarizate, cu care administrația poate lucra mai bine. Fiecare din dvs. cunoaște importanța acestui personal pentru paza și cultura pădurilor. Socotesc că se poate face pronosticul că din această modestă școală se va dezvolta în viitor o școală de brigadieri silvici, care va pregăti elementele necesare pentru întreaga provincie.

Consilier Dimitz. Domnilor! Noi, silvicultorii nu lucrăm ca să acumulăm bogății, noi lucrăm din dragoste pentru pădure și ca să satisfacem sentimentul nostru de datorie. Noi lucrăm că atunci când vom părăsi scena activității noastre să putem spune că am predat în bună stare urmașilor noștri marea bogăție care ne-a fost încredințată pentru pază și îngrijire. Dumneavoastră, domnilor, care ați parcurs în ultimele zile o mare parte din pădurile Fondului Bisericesc, ne-ați acordat prețioasa mângâiere zicându-ne că ne-am făcut datoria, că am avut cele mai bune

intenții chiar dacă unele rezultate au fost mai slabe. Dvs. ne-ați liniștit spunându-ne că nu am lucrat zadarnic. Această liniștire acordată nouă din partea unor cadre cu înaltă pregătire profesională este un dar foarte prețios, încât noi toți, care avem contingență cu activitatea gospodărească trebuie să recunoaștem că nu putem spera un folos mai bun din această excursie. Primiți d-ilor, din partea celor care participă la administrația bunurilor Fondului Bisericesc mulțumirile cele mai sincere și colegiale pentru competența dvs. opinie, cât și pentru sentimentul de liniștire cu care ne-ați onorat, asigurându-vă totodată că prețioasele dvs. sfaturi pe care ni le-ați dat, le vom urma cu toată grija în măsura posibilului.

Încă o dată, domnilor, mulțumirile noastre.

* Extras din lucrarea "Bericht über die Excursion des Österreichischen Reichsforsrtvereines in die Bukovina und der 42-ten Wanderversammlung desselben in Czernowitz (13-21 Juni 1897). Redigiert von Adolf Ritter von Guttenberg, Wien 1897", 89 p. (nr. II 70932, Biblioteca Academiei Române), p. 43-70, 83-88, traducere ing. Teodosie Botezat.

Sublinierile sunt preluate din textul inițial.